

Postanowienie z dnia 21 marca 2006 r., III CSK 48/06

Postanowieniem sądu drugiej instancji "w przedmiocie odrzucenia pozwu", kończącym postępowanie (art. 398¹ § 1 k.p.c.), jest orzeczenie oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające pozew, orzeczenie zmieniające postanowienie sądu pierwszej instancji oddalające, na podstawie art. 222 k.p.c., zarzut, którego uwzględnienie uzasadniałoby odrzucenie pozwu, a także orzeczenie – wydane w wyniku uwzględnienia apelacji – mocą którego uchylono zaskarżony wyrok i pozew odrzucono.

Sędzia SN Jacek Gudowski

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Gminy L. przeciwko Gminie J. o zapłatę, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 marca 2006 r., na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 28 września 2005 r.

odrzucił skargę kasacyjną i zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanej kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2005 r. Sąd Okręgowy w Lublinie odrzucił pozew Gminy L. przeciwko Gminie J. o zapłatę i zniósł dotychczasowe postępowanie w sprawie.

W dniu 5 września 2005 r. powód wniósł apelację od powyższego postanowienia, uzasadniając ten fakt doręczeniem mu odpisu postanowienia na urzędowym druku wyroku. W dniu 8 września 2005 r. Sąd Okręgowy doręczył powodowi prawidłowy odpis postanowienia z dnia 26 lipca 2005 r. oraz wezwał go do wypowiedzenia się, czy poprzednio, tj. w dniu 23 sierpnia 2005 r., otrzymał odpis postanowienia czy wyroku. W piśmie wyjaśniającym z dnia 14 września 2005 r. powód nie złożył wniosku o uznanie wniesionego przez niego środka

odwoławczego nazwanego „apelacją” jako zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 26 lipca 2005 r., a także nie wniósł – w ustawowym terminie – prawidłowego środka zaskarżenia. Z tych względów postanowieniem z dnia 28 września 2005 r. Sąd Apelacyjny zażalenie powoda odrzucił.

W dniu 22 września 2005 r. powód wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 26 lipca 2005 r., które – jako spóźnione – zostało odrzucone postanowieniem Sądu Apelacyjnego, które powód zaskarżył skargą kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jako środek nadzwyczajny, o szczególnej randze, ma zastosowanie tylko do orzeczeń o największym znaczeniu procesowym. Obok orzeczeń co do istoty sprawy, należą do nich – zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. – m.in. postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu, a więc orzeczenia rozstrzygające kwestie dotyczące przesłanek procesowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 1998 r., I PZ 21/98, OSNAPUS 1999, nr 15, poz. 490).

Postanowieniem sądu drugiej instancji „w przedmiocie odrzucenia pozwu” – kończącym postępowanie – jest orzeczenie oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające pozew, orzeczenie zmieniające postanowienie sądu pierwszej instancji oddalające, na podstawie art. 222 k.p.c., zarzut, którego uwzględnienie uzasadniałoby odrzucenie pozwu, a także orzeczenie – wydane w wyniku uwzględnienia apelacji – mocą którego uchylono zaskarżony wyrok i pozew odrzucono. Tylko w tych wypadkach przedmiotem rozstrzygania przez sąd drugiej instancji są przesłanki procesowe uzasadniające – lub nie – odrzucenie pozwu. Inne orzeczenia sądu drugiej instancji wydawane w ramach tej fazy postępowania, która dotyczy odrzucenia pozwu, nierozstrzygające jednak i niedotyczące kwestii przesłanek procesowych, a więc np. orzeczenie o odrzuceniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu pozwu ze względu na niezachowanie wymagań formalnych środka odwoławczego (uchybiecie terminowi, przymusowi adwokacko-radcowskiemu, formie itp.), nie są postanowieniami „w przedmiocie odrzucenia pozwu” w rozumieniu art. 398¹ § 1 k.p.c. Od takich postanowień skarga kasacyjna nie przysługuje, a ich zaskarżalność w drodze zażalenia do Sądu Najwyższego zależy od spełnienia przesłanek przewidzianych w art. 394¹ § 2 k.p.c. W konsekwencji należy uznać, że na zaskarżone przez powoda postanowienie sądu

drugiej instancji o odrzuceniu zażalenia ze względu na niezachowanie terminu do jego wniesienia przysługiwało zażalenie, a nie skarga kasacyjna.

Pozostaje jeszcze do rozważenia kwestia dopuszczalności konwersji czynności procesowej dokonanej przez pełnomocnika powoda, a więc potraktowanie wniesionej przez niego skargi kasacyjnej jako zażalenia. W tym zakresie należy podnieść, że konwersja taka – dopuszczalna niekiedy, gdy strona działa samodzielnie – nie wchodzi w grę w wypadku dokonania czynności przez adwokata, zwłaszcza wówczas, gdy w sprawie obowiązuje przymus adwokacko-radcowski (art. 87¹ § 1 k.p.c.). W szczególności, jak wielokrotnie wyjaśniał Sąd Najwyższy, niewłaściwy wybór środka odwoławczego (zaskarżenia) dokonany przez profesjonalnego pełnomocnika nie może być uznany jako mylne oznaczenie pisma procesowego ze skutkami wynikającymi z art. 130 § 1 zdanie drugie k.p.c., mamy bowiem wtedy w istocie do czynienia z wadliwie dobraną i nieprawidłowo wykonaną czynnością procesową (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 1998 r., II CZ 71/98, OSNC 1998, nr 12, poz. 226 oraz z dnia 9 marca 2000 r., V CZ 28/00, z dnia 19 października 2001 r., I CZ 131/01 i z dnia 24 listopada 2004 r., V CZ 121/04, nie publ.).

Niezależnie od tego, konwersja taka okazuje się w niniejszej sprawie bezprzedmiotowa, gdyż siedmiodniowy termin ustanowiony dla wniesienia zażalenia został naruszony.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁶ § 3 w związku z art. 98 § 1, art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c.).

